

POLITYKA OCHRONY BEZPIECZEŃSTWA DZIECI W ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

Zważywszy, że:

- Miliony młodych ludzi na całym świecie uczestniczą w różnorodnych aktywnościach skautowych, czyniąc to na wiele sposobów, w tym m.in. biorąc udział w grach terenowych, przedsięwzięciach z udziałem społeczności lokalnej, obozach, zbiórkach, pełniąc służbę, itp. Lista takich aktywności z udziałem młodych ludzi nie ma końca.
- Badania Organizacji Narodów Zjednoczonych dowodzą, że 80-98% dzieci na całym świecie stoi w obliczu przemocy, która występuje w pojedynczych przypadkach lub regularnie. W większości przypadków, sprawcą przemocy zadawanej młodej osobie jest osoba z jej najbliższego otoczenia.
- ZHP wspiera wychowanie dzieci i młodzieży w procesie edukacji nieformalnej, w której dzieci i młodzież są pod opieką odpowiedzialnych, entuzjastycznych i odważnych wychowawców. Działania podejmowane przez ZHP powinny gwarantować dzieciom i młodzieży należyłą opiekę i bezpieczeństwo - w takich warunkach powinniśmy realizować naszą misję.

ZHP przyjmuje niniejszą politykę „Ochrony bezpieczeństwa dzieci”, której celem jest zagwarantowanie wszystkim członkom Związku ochrony przed nadużyciami związanymi ze wszelkimi przejawami przemocy, w tym w szczególności przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej oraz werbalnej.

W związku z tym, poprzez niniejszy dokument Związek Harcerstwa Polskiego zobowiązuje się:

- we wszystkich działaniach brać pod uwagę w pierwszej kolejności potrzeby i możliwości dzieci i młodzieży;
- szanować prawa i uczucia dzieci i młodzieży, z którymi pracuje;
- podejmować wszelkie możliwe działania w celu ochrony dzieci i młodzieży przed znęcaniem się (przemocą fizyczną i psychiczną) oraz przemocą seksualną i przemocą werbalną.

W odniesieniu do niniejszej polityki jako znęcanie się rozumiemy działania noszące znamiona przestępstwa, w których sprawca wykorzystuje swoją przewagę lub zależność, jaką daje mu więź materialna, osobista, emocjonalna lub uczuciowa z małoletnim. Ofiara przemocy może doznawać od sprawcy cierpienie o charakterze cielesnym lub psychicznym. Znęcanie się jest działaniem lub zaniechaniem polegającym na umyślnym zadawaniu bólu fizycznego lub cierpienia psychicznego, w tym stosowanie przemocy werbalnej. Działania te mogą być incydentalne jak i powtarzające się.

W odniesieniu do niniejszej polityki jako przemoc seksualną rozumiemy działania noszące znamiona przestępstwa, w którym sprawca analogicznie do wcześniejszych postanowień niniejszej Polityki wykorzystuje swoją przewagę nad ofiarą i doprowadza do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej.

Główną częścią polityki Ochrony bezpieczeństwa dzieci jest *Kodeks dobrych zachowań* oraz *Procedura postępowania w przypadku przekroczenia strefy bliskości*, z którymi zapoznać się musi oraz przestrzegać ma obowiązek każdy drużynowy oraz dorosły członek Związku Harcerstwa Polskiego.

KODEKS DOBRYCH ZACHOWAŃ

- Traktuj każdego z godnością i szacunkiem, niezależnie od tego, jak się od Ciebie różni.
- Szanuj prawa osobiste, wrażliwość i prywatność młodych ludzi.
- Traktuj wszystkie zarzuty i obawy dotyczące nadużyć bardzo poważnie i natychmiast reaguj, w celu ich weryfikacji i podjęcia odpowiednich działań.
- Zezwalaj na otwartość w rozmowie, młodzi ludzie mogą mieć obawy przed rozmową na trudny dla nich temat.
- Wystrzegaj się uprzedzeń, nie dyskryminuj.
- Pamiętaj, że wychowujesz głównie przez osobisty przykład.
- Twój dobry wizerunek nie zawsze Cię ochroni.
- Pamiętaj, że ktoś inny może mylnie interpretować Twoje działanie lub słowa, niezależnie od Twoich dobrych intencji.
- Kontroluj swoje emocje. Nie pozwalaj sobie na sytuację, gdy one wezmą górę nad Tobą.
- Pamiętaj, że Twoje słowa mogą zranić. Bierz odpowiedzialność za swoje słowa.
- Używaj odpowiedniego i kulturalnego języka: dzwoniąc, pisząc, wysyłając wiadomości e-mail oraz komunikując się w Internecie itd.
- Jeżeli jesteś w stałym związku z inną osobą z kadry, bądźcie ostrożni w okazywaniu sobie uczuć i czułości w obecności dzieci.
- Nigdy nie pozostawaj sam na sam z dzieckiem w odosobnionym miejscu. Jeżeli chcesz porozmawiać na osobności, wybierz miejsce z daleka widoczne przez osoby trzecie.
- Nie faworyzuj żadnego z podopiecznych.
- Nie inicjuj sytuacji kontaktu fizycznego z wychowankiem (m.in. siadanie na kolanach, uściski, głaskanie, przytulanie). W przypadku, kiedy dziecko tego potrzebuje (ból, tęsknota za domem, strach) nie czyn tego na osobności.
- Nie pozwalaj sobie na związek intymny między Tobą a podopiecznym.
- Nie prowokuj dzieci do rozmów na tematy intymne, nie pozwalaj na sprośne lub dyskryminujące żarty, komentarze lub piosenki.
- Nie proponuj i nie prowokuj zabaw wymuszających zbytnią bliskość fizyczną.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZEKROCZENIA STREFY BLISKOŚCI

- Wysłuchaj dziecko w chwili, kiedy postanowiło się przed Tobą otworzyć. Nie przerywaj, nie przekładaj rozmowy, ale też nie przymuszaj do jej kontynuowania, jeżeli dziecko tego nie chce.
- Jeżeli dziecko postanowiło zaufać właśnie Tobie, nie myśl o tym, czy sobie poradzisz z tym problemem, czy nie zawołać kogoś innego itd. Dziecko uznało, że to Ty masz mu pomóc!
- Stwórz bezpieczną atmosferę i dobre warunki do spokojnej rozmowy.
- Zapewnij dziecko, że może Ci zaufać.
- Poinformuj dziecko, że możesz i chcesz mu pomóc.
- Jeżeli uważasz, że dziecku rzeczywiście ktoś wyrządził lub wyrządza krzywdę, sprawę należy niezwłocznie zgłosić rodzicom dziecka, a następnie upewnić się, że zajęli się oni sprawą w sposób prawidłowy.
- Jeżeli to jeden z rodziców lub członków rodziny dziecka prawdopodobnie krzywdzi dziecko, sprawę należy niezwłocznie zgłosić do lokalnego komisariatu policji, prokuratury lub sądu do spraw rodzinnych i nieletnich.
- Zadbaj o to, by o sprawie dowiedziało się tylko tyle osób, ile jest absolutnie konieczne.
- Niezwłocznie po wydarzeniach sporządź szczegółową notatkę służbową.
- Jeżeli dziecko tego oczekuje, nadal bądź dla niego osobą, z którą może porozmawiać o swoich problemach.

PROCEDURA INTERWENCJI WOBEC UZYSKANIA INFORMACJI O PRAWDOPODOBIENSTWIE SKRZYWDZENIA

1. Osoby kompetentne, do których należy się zwrócić w związku z otrzymanym zgłoszeniem o skrzywdzeniu dziecka, niezależnie od charakteru czynu to właściwy komendant hufca lub chorągwi ZHP, a w czasie wyjazdu organizowanego w ramach Harcerskiej Akcji Letniej i Zimowej – kierownik wypoczynku. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy wymienionych osób, zgłoszenie należy przekazać drogą służbową Naczelnikowi ZHP. W każdym z opisanych przypadków, wymienione powyżej osoby, są zobowiązane przekazać zgłoszenie jak najszybciej do Naczelnika ZHP.
2. Każda informacja o podejrzeniu skrzywdzenia musi zostać niezwłocznie zgłoszona odpowiedniemu przełożonemu na piśmie, w formie notatki służbowej. Sporządzona w tym trybie notatka powinna zawierać informację o danych personalnych zgłaszającego i ofiary, wieku ofiary, czasie i miejscu w jakim została skrzywdzona oraz o personaliach sprawcy. Należy również przytoczyć ogólny opis okoliczności zdarzenia oraz informację o podjętych działaniach. Notatkę drogą służbową przekazuje się niezwłocznie do Naczelnika ZHP
3. Zgłaszającemu, zwłaszcza gdy występuje w charakterze ofiary należy zapewnić pomoc psychologiczną, a także jak najszybciej powiadomić o tym fakcie jego rodziców lub opiekunów prawnych, chyba, że sprzeciwia się temu dobro skrzywdzonego. Fakt taki wymaga odnotowania w notatce sporządzonej zgodnie z pkt. 2. Za zapewnienie pomocy psychologicznej odpowiedzialny jest właściwy komendant chorągwi ZHP lub jeżeli zgłoszenie następuje do Naczelnika ZHP – Główna Kwatera ZHP.
4. Osobę zgłaszającą należy pouczyć na piśmie, za pokwitowaniem, o jej obowiązku złożenia doniesienia do organów ścigania, o ile zgłoszenie dotyczy przestępstw wskazanych w art. 240 kk. tj. m. in. art. 197§ 3 i 4 kk, art. 198 kk oraz art. 200 kk. Na życzenie osoby zgłaszającej, Główna Kwatera ZHP zapewnia pomoc prawną w złożeniu zawiadomienia, o ile zgłaszający zdecyduje się samodzielnie złożyć zawiadomienie. Jeśli osoba zgłaszająca tego jeszcze nie uczyniła albo nie zamierza tego uczynić, doniesienie powinno zostać złożone przez przyjmującego zgłoszenie w porozumieniu z Naczelnikiem ZHP.
5. Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia organów powołanych do ścigania przestępstw, opisywany w pkt. 4 nie powstaje, jeżeli zawiadomienie już zostało złożone.
6. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy instruktora ZHP lub osoby pełniącej funkcję instruktorską, należy odsunąć go/ją od pracy z dziećmi i młodzieżą, zgodnie z przepisami ZHP. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy osoby, wykonującej czynności na rzecz ZHP na podstawie umowy o pracę albo innego stosunku prawnego, należy niezwłocznie taką osobę odsunąć od pełnienia obowiązków służbowych.
7. Osoba przyjmująca zgłoszenie, nie może składać zgłaszającemu obietnic, że nie nada sprawie dalszego biegu. Zgłaszającego należy poinformować o przebiegu procedury, a także o możliwości zgłoszenia sprawy państwowemu wymiarowi sprawiedliwości, jeżeli to wynika z natury ujawnionego przestępstwa, a które nie jest objęte obowiązkiem takiego zgłoszenia.
8. Nie wolno podawać danych pokrzywdzonego jak i sprawcy przedstawicielom mediów i osobom postronnym.